

REFERAT Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029)

d. 13-08-2026

Mødedato	Torsdag d. 13. august 2026 kl. 08:30
Mødested	M4.3
Mødedeltagere	Lars Mogensen, Stine Isaksen, Steffen Drejer, Jakob Svendsen, Natja Hedegaard Gram

Indholdsfortegnelse

Administrationsgrundlag for Grøn Pulje.....	3
Delafgørelse efter vandforsyningsloven om fortsat drift af Tangeværket.....	8
Mindre generatorer og batterier i landzone.....	13
Studietur for Klima-, Miljø- og Naturudvalget 2026.....	17
Forslag til Klimaplan 2026 - 2050.....	19
Temadrøftelse: Vandløb.....	24
Temadrøftelse: Aftale om et Grønt Danmark.....	26
Jagt i kommunale skove.....	28
Temadrøftelse: Nedrivninger samt håndtering af byggeaffald.....	31
Klage over påbud om at sikre tilfredsstillende drikkevandskvalitet på Randrup Bys Vandværk.....	33
Etablering af bynær og grundvandsbeskyttende fredskov ved Bjerringbro (bevillingssag).....	36
Sammenhængsmodel - prioritering af målsætninger.....	40
Forslag til politisk mødeplan 2027 for Klima-, Miljø- og Naturudvalget.....	42
Mødeliste for Klima-, Miljø- og Naturudvalget 2026.....	45
Meddelelser og gensidig orientering, herunder orientering ved formanden dels om afholdte møder r	47
Lukket: Ejendomssag.....	48
Underskriftsark.....	48

Administrationsgrundlag for Grøn Pulje

RESUME

Forvaltningen har udarbejdet udkast til et nyt administrationsgrundlag for Grøn Pulje.

Forslaget indeholder blandt andet justeringer af kriterier for udvælgelse og prioritering af fremtidige ansøgninger samt forslag til fordeling af midler mellem Klima-, Miljø- og Naturudvalget og Landdistriktsudvalget.

Enslydende sag forelægges Landdistriktsudvalget.

INDSTILLING

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at byrådet vedtager forslag til nyt administrationsgrundlag for Grøn Pulje udløst af vedvarende energianlæg, og
2. at der efterfølgende i hhv. Klima-, Miljø- og Naturudvalget og Landdistriktsudvalget tages stilling til udmøntning af evt. driftstilskud.

BESLUTNING I KLIMA-, MILJØ- OG NATURUDVALGET (2026-2029) DEN 13-08-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at byrådet vedtager forslag til nyt administrationsgrundlag for Grøn Pulje udløst af vedvarende energianlæg, og
2. at der efterfølgende i hhv. Klima-, Miljø- og Naturudvalget og Landdistriktsudvalget tages stilling til udmøntning af evt. driftstilskud.

Kortet på side 2 i bilag 2 udskiftes inden videre politisk behandling, så det afspejler de rette afstandsinddelinger for prioritering af ansøgninger beskrevet i administrationsgrundlaget.

Sagsfremstilling

Historik

Landdistriktsudvalget drøftede på møde den 4. juni 2026 ([link til sag nr. 1 i Landdistriktsudvalget den 4. juni 2026](#)) udkast til administrationsgrundlag for Grøn Pulje og blev samtidig orienteret om Grøn Pulje Udviklingsplan.

Klima-, Miljø- og Naturudvalget drøftede på temamøde den 4. maj 2026 administrationsgrundlag for Grøn Pulje og Grøn Pulje Udviklingsplan.

Klima-, Miljø- og Naturudvalget drøftede i oktober 2025 administrationsgrundlag for Grøn Pulje ([link til sag nr. 2 i Klima-, Miljø- og Naturudvalget den 21. oktober 2025](#)).

Byrådet vedtog i juni 2022 administrationsgrundlag for Grøn Pulje ([link til sag nr. 2 i byrådet den 22. juni 2022](#)).

Byrådet besluttede ved Budgetforlig 2024-2027, at "i forbindelse med opstilling af vindmøller og solceller mv. (vedvarende energi) afsættes midler til udvikling af landdistrikterne via Grøn Pulje. Midlerne anvendes generelt til gavn for lokalsamfundene og administreres af KMU, heraf afsættes dog 25 pct. af VE-midlerne til Landdistriktsudvikling, som administreres af LDU." ([Link til Viborg Kommunes budgetforlig 2024-2027](#)).

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Grøn Pulje

Grøn pulje er en økonomisk ordning, hvor opstillere af vedvarende energianlæg skal indbetale et beløb pr. opstillet megawatt til en Grøn Pulje. Det er kommunens opgave at udmønte midlerne til projekter, som kan søges af naboer og lokale i kommunen i øvrigt.

Puljen kan bruges til projekter, der gavner lokalsamfundet. Kommunen fastlægger kriterier for udmøntning af puljemidlerne og beslutter, hvilke projekter der opnår støtte. Midlerne uddeles på baggrund af et administrationsgrundlag, som fastlægger, hvem der er ansøgningsberettigede og hvordan ansøgninger prioriteres.

Det gældende administrationsgrundlag for Grøn Pulje i Viborg Kommune er i bilag 1.

Lovændringer

I 2024 trådte nye regler i kraft i loven om fremme af vedvarende energi. Reglerne betyder blandt andet, at byrådet skal fordele midler fra Grøn Pulje senest 5 år, efter at pengene er indbetalt til kommunen, hvilket er en forlængelse af den tidligere frist på 3 år. Midlerne skal være fordelt inden fristen, men de behøver ikke at være udbetalt til ansøgerne. Det er nok, at kommunen har givet tilsagn om støtte. Satserne for indbetaling blev desuden øget.

I forlængelse af ovenstående er der sket ændringer i bekendtgørelsen om Grøn Pulje. De nye

regler giver opstiller ret til at indbetale til Grøn Pulje i rater over 7 år. Tidligere skulle hele beløbet indbetales på én gang, når anlægget blev taget i brug.

Forslag til nyt administrationsgrundlag for Grøn pulje

Fordeling af midler fra Grøn Pulje

Forvaltningen foreslår, at Grøn Pulje fremadrettet udmøntes gennem én årlig ansøgningsrunde, hvor der kan søges midler til konkrete projekter og evt. til drift. Efter ansøgningsfristen vurderes alle ansøgninger ud fra de fastsatte prioriteringskriterier, som er beskrevet i administrationsgrundlaget.

Det foreslås jf. budgetforlig 2024, at udmøntningen af puljemidlerne fordeles mellem de politiske udvalg, så Klima-, Miljø- og Naturudvalget disponerer over 75% af midlerne, mens Landdistriktsudvalget disponerer over 25%. Inden fordelingen mellem udvalg fratrækkes 8 % til administration.

Kriterier for udvælgelse af projekter

Forvaltningen foreslår, at administrationsgrundlaget for Grøn Pulje ændres, så midlerne fremadrettet fordeles ud fra tre overordnede kriterier, der tilsammen skal sikre størst mulig lokal værdi og understøtte den grønne omstilling.

1. Indsatsområder

Forvaltningen foreslår, at Grøn Pulje kan målrettes projekter, der understøtter den grønne omstilling, styrker lokale fællesskaber eller på anden vis bidrager til udviklingen af attraktive lokalsamfund.

Derfor foreslås følgende indsatsområder:

- Bæredygtigt fokus, fx klima, natur og biodiversitet, naturgenopretning, grundvandsbeskyttelse, reduktion af energiforbrug eller fremme af grøn transport
- Livskvalitet og fællesskaber, fx mødesteder/forsamlingshuse, tryghedsskabende initiativer, sundhedsfremmende initiativer, adgang til natur og rekreative arealer
- Rådgivningsydelser, relateret til udvikling af projekter, som lever op til puljens kriterier
- Drift (se nærmere beskrivelse)

2. Prioritering af ansøgninger ud fra afstand til anlæg

Det foreslås, at ansøgninger til Grøn Pulje prioriteres på baggrund af deres afstand til det

pågældende VE-anlæg, så projekter i nærhed af vedvarende energianlæg prioriteres højere end projekter længere væk. Hensigten er at sikre, at midlerne primært går til de lokalsamfund, der ligger tættest på anlæggene, og som kan formodes at have størst gene af VE-anlægget.

Projekterne prioriteres indenfor tre afstandszoner. Ansøgninger fra projekter inden for den nærmeste zone (0–5 km) vil som udgangspunkt blive prioriteret højest, herefter ansøgninger i 5–10 km zonen, mens ansøgninger fra områder længere væk end 10 km vil have lavest prioritet.

3. Realiserbarhed

Desuden bør der lægges vægt på projekternes realiserbarhed i den samlede vurdering.

Grøn Pulje-midler kan målrettes projekter, der fremstår veludviklede og har et realistisk grundlag for at kunne gennemføres. Der lægges op til, at projekterne skal have et budget på mindst 200.000 kr., men der gives mulighed for at samle flere mindre projekter under samme tema.

Forvaltningen foreslår, at der fremadrettet laves en frist for udbetaling af midlerne på 3 år for at sikre fremdrift og reel værdi af projekter. Forslaget begrundes med, at der ikke i lovgivningen er nogle krav om frister for udbetalingen af Grøn Pulje midler, så en fastlagt frist kan sikre, at midlerne reelt skaber værdi i lokalområdet.

Forslag til nyt administrationsgrundlag er i bilag 2.

Mulighed for støtte til drift

Lovgivningen giver mulighed for, at der også kan gives støtte til drift. Dette har ikke tidligere fremgået af administrationsgrundlaget.

Forvaltningen foreslår, at der efterfølgende tages stilling til, i hvilket omfang Grøn Pulje midler skal kunne anvendes til driftstilskud. Dette kan fx være hvilke typer drift, der skal kunne ydes tilskud til, og om det skal målrettes nyetablerede projekter, der får støtte fra puljen, eller om det også kan støtte drift af eksisterende anlæg.

Det kan også omhandle hvilke aktører, der kan modtage tilskud, herunder om der alene skal ydes støtte til fælles faciliteter som fx forsamlingshuse, grønne arealer eller legepladser, eller om private institutioner som børnehaver og friskoler skal kunne støttes.

Forvaltningen foreslår, at hhv. Landdistriktsudvalget og Klima-, Miljø- og Naturudvalget efterfølgende tager stilling til, hvordan udvalgene ønsker at meddele driftstilskud.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Administrationsgrundlaget skal være godkendt inden udmøntning af midler til Grøn Pulje, som forventes at blive indbetalt til puljen fra 2027/2028 og frem.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Byrådet kan afsætte op til 8% af de indbetalte midler til administration af midlerne i grøn pulje.

Forvaltningen bemærker, at evt. tilskud til nye anlæg til kultur- og fritidsprojekter kan udløse driftstilskud i andre udvalgs regi, ligesom tilskud fra Grøn Pulje kan indgå som del af finansieringsmodellen for projekter på eksempelvis kultur- og fritidsområder. I disse tilfælde bør de respektive udvalg høres, inden der træffes beslutning om tilskud.

Juridiske og planmæssige forhold

Reglerne for Grøn Pulje er reguleret i lov om fremme af vedvarende energi samt bekendtgørelse om Grøn Pulje.

Delafgørelse efter vandforsyningsloven om fortsat drift af Tangeværket

RESUME

På baggrund af ansøgning fra Gudenaacentralen om fortsat drift af Tangeværket skal der træffes afgørelse i sagen.

Inden der træffes endelig afgørelse, skal udkast til afgørelse med tilhørende bilag sendes i partshøring ved ansøger.

INDSTILLING

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til Økonomi- og Erhvervsudvalget,

1. at der agtes meddelt afslag til indvinding af vand fra Gudenåen / Tange Sø til produktion af elektricitet på Tangeværket.
2. at der, forinden den endelige afgørelse meddeles, foretages en partshøring af Gudenaacentralen.

BESLUTNING I KLIMA-, MILJØ- OG NATURUDVALGET (2026-2029) DEN 13-08-2026

Et flertal af Klima-, Miljø- og Naturudvalget bestående af Lars Mogensen (I), Jakob Svendsen (Æ), Steffen Drejer (C) og Natja Hedegaard Gram (A) indstiller til Økonomi- og Erhvervsudvalget,

1. at der gives tilladelse til indvinding af vand fra Gudenåen med den begrundelse, at vandets forløb ikke vil ændre sig, hvis tilladelsen ikke gives, og at staten arbejder for en passageløsning.
2. at der, forinden den endelige afgørelse meddeles, foretages en partshøring af Gudenaacentralen.

Stine Isaksen (Å) stemmer for afslaget i indstillingen, idet Gudenaacentralen ifølge habitatkonsekvensvurderingen påvirker sårbar og værdifuld natur i en sådan grad, at ansøgningen om fortsat vandindvinding ikke kan imødekommes inden for lovgivningens rammer.

Stine Isaksen (Å) begærer sagen i byrådet.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet besluttede den 29. januar 2025 ([link til sag nr. 20 i byrådet den 29. januar 2025](#)), at den videre behandling af Gudenåcentralens ansøgning om vandindvindingstilladelse genoptages.

Inddragelse og høring

Forinden der træffes endelig afgørelse i sagen, skal der gennemføres en partshøring med baggrund i forvaltningslovens § 19.

Beskrivelse

Sagen strækker sig over ca. 12 år og har ad flere omgange været behandlet hos Viborg Kommune, klagenævnet og ankestyrelsen.

Tangeværket, opstemningen i tilknytning hertil og energiproduktionen af vandindtaget fra Gudenåen havde siden 1918 været reguleret af en særlov og koncessioner meddelt i overensstemmelse hermed. I 2013 vedtog Folketinget en ophævelse af denne særlov, og herefter skulle Tangeværkets drift reguleres efter den almindelige miljø-/naturlovgivning. Sagen overgik dermed fra staten til Viborg Kommune.

Gudenaacentralen ansøgte den 2. april 2014 om fortsat drift af Tangeværket. Selve værket er placeret i den nordøstlige ende af Tange Sø, øst for byen Tange. Der søges om at fortsætte den eksisterende drift, hvilket i henhold til den almindelige miljø-/naturlovgivning forudsætter behandling efter vandforsyningsloven og vandløbsloven.

Den 5. februar 2015 meddelte Viborg Kommune, som opfølgning på ansøgningen, en tilladelse efter vandforsyningsloven. Kommunens afgørelse blev påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som den 21. februar 2019 ophævede afgørelsen. Nævnet fastslog i sin afgørelse, at ansøgningen om indvindingstilladelse skal vurderes i henhold til habitatreglerne, også selv om Tangeværket har været lovligt placeret gennem en længere årrække.

Gudenaacentralen supplerede efterfølgende deres ansøgning den 16. december 2019 med oplysninger i forhold til habitatbestemmelserne.

På baggrund af klagenævnets afgørelse og Gudenaacentralens supplerende ansøgning er der udarbejdet et udkast til habitatkonsekvensvurdering i henhold til habitatreglerne. Udkastet er baseret på faglige vurderinger, og indgår i det juridiske grundlag for afgørelserne.

Udkast til habitatkonsekvensvurderingen (bilag1) viser overordnet, at:

- Projektet som helhed medfører en væsentlig spærring i Gudenåen, hvilket hindrer fri passage for vandrende akvatiske arter, herunder laks, havlampret og flodlampret, som er i ugunstig bevaringsstatus nationalt og regionalt. Spærringen forhindrer adgang til gyde- og opvækstområder, hvilket har betydelig negativ effekt på bestandene.

- Opstemningen og sødannelsen ved Tange Sø har fjernet og forringet levesteder for flere beskyttede arter, herunder grøn kølleguldsmed, og har negativ indflydelse på naturtypen "vandløb med vandplanter", som er vurderet til at være i stærkt ugunstig tilstand.
- Projektet vurderes at fastholde fiskeindekset i en tilstand, hvor der ikke kan opnås målopfyldelse i henhold til vandrammedirektivet, særligt for fiskebestanden i Gudenåen.
- Habitatkonsekvensvurdering ikke med tilstrækkelig sikkerhed kan udelukke, at det samlede projektet vil skade udpegningsgrundlaget for de berørte Natura 2000-områder, herunder arter og naturtyper omfattet af habitatdirektivet og bilag IV.

Det kan derfor ikke med tilstrækkelig sikkerhed udelukkes, at projektet samlet set vil medføre væsentlige negative påvirkninger af de berørte naturinteresser.

På det foreliggende grundlag er der altså ikke mulighed for indenfor lovgivningen at imødekomme ansøgningen om fortsat drift af Tangeværket. Forvaltningen har derfor udarbejdet et udkast til afslag (bilag 2) på ansøgningen om indvinding af vand fra Gudenåen / Tange Sø til produktion af elektricitet på Tangeværket.

Dette udkast til afslag skal, inden der træffes endelig beslutning, sendes i partshøring (bilag 3) hos ansøger, fordi det er til ugunst for ansøger. Efter modtagelse af eventuelle bemærkninger fra ansøger vil der blive udarbejdet en endelige afgørelse, som forelægges til politisk behandling.

Gudenaacentralen har den 9. juni 2026 indsendt et partsindlæg vedrørende sagens behandling. Partsindlægget vil indgå i forvaltningens behandling af indsendte bemærkninger i forbindelse med partshøringen.

Forvaltningen har overvejet, om der i forbindelse med denne ansøgning og det deraf følgende afslag skulle være grundlag for at benytte fravigelsesbestemmelser. Habitatdirektivet indeholder som udgangspunkt et strengt krav om at beskytte naturtyper og arter i Natura 2000-områder. I særlige tilfælde er det dog muligt at fravige beskyttelsen.

En fravigelse kan kun ske, hvis tre betingelser er opfyldt:

Der findes ingen andre realistiske løsninger, der i mindre grad påvirker naturen.

Projektet er nødvendigt af hensyn til væsentlige samfundsinteresser, f.eks. infrastruktur, sundhed eller sikkerhed.

Der gennemføres kompenserende tiltag, som sikrer, at Natura 2000-netværket samlet set ikke forringes.

Fravigelsesbestemmelserne anvendes restriktivt og kræver en grundig faglig dokumentation. Forvaltningen har indhentet ekstern juridisk vurdering fra advokatvirksomheden Bech-Bruun omkring mulighederne for benytte og proceduren for fravigelse (Bilag 4). Det er forvaltningens vurdering, at der findes alternativer til projektet, hvorfor fravigelsesbestemmelserne i denne

situation ikke kan benyttes.

Denne første delafgørelse vil ikke have indflydelse på Tange Sø, dens vandflade eller vandstand. Den naturmæssige ændring ved afslag på vandindvinding medfører, at vandet ikke længere må ledes igennem turbineanlægget, men i stedet skal ledes over frislusen.

Statens arbejdsgruppe for en passageløsning

Sideløbende med Viborg Kommunes behandling af ansøgningen om fortsat drift af Tangeværket er der nedsat en statslig arbejdsgruppe vedrørende en passageløsning ved Tangeværket. I arbejdsgruppen deltager hovedinteressenterne med det formål at udarbejde en fælles indstilling til en passageløsning, der kan sikre efterlevelse af EU's direktiver.

Tangeværket er udpeget som en national spærring i både genbesøget af vandområdeplanerne 2021-2027 og i kommissoriet for arbejdsgruppen. Det er derfor forvaltningens vurdering, at det er en statslig opgave at beslutte, hvilken løsning der skal etableres.

Der er arbejdet med mere end 40 forskellige modeller for passage. Der er dog endnu ikke peget på én konkret løsning. Arbejdet i arbejdsgruppen er for nuværende sat på pause.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Hvis Gudenaacentralen påklager den endelige afgørelse, vil afgørelsen blive behandlet af Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Forvaltningen vurderer, at en klage over et afslag efter vandforsyningsloven som udgangspunkt ikke har opsættende virkning. Klagenævnet kan efter almindelige forvaltningsretlige principper i konkrete tilfælde vælge at tillægge en klage over et afslag opsættende virkning, hvor det giver mening.

I udkastet til afslag har forvaltningen fastsat en frist for indretning på 2,5 år, så Gudenaacentralen har tid til at iværksætte en afvikling af driften.

Mindre generatorer og batterier i landzone

RESUME

Planklagenævnet har truffet afgørelse i en sag om en backup-generator i landzone, som kan få betydning for Viborg Kommunes nuværende praksis på området. Forvaltningen orienterer om afgørelsen, så udvalget kan drøfte praksis.

INDSTILLING

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima-, Miljø- og Naturudvalget,

1. at udvalget drøfter praksis for mindre generatorer og batterier i landzone.

BESLUTNING I KLIMA-, MILJØ- OG NATURUDVALGET (2026-2029) DEN 13-08-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget drøftede praksis for mindre generatorer og batterier i landzone.

Sagsfremstilling

Historik

Forvaltningen orienterede udvalget om praksis vedr. mindre energiforsyningsanlæg på Klima- og Miljøudvalgsmøde den 16. september 2025 ([link til sag nr. 5 på Klima- og Miljøudvalgsmøde den 16. september 2025](#)).

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Forvaltningen oplevede i 2025 en stigning i antallet af ansøgninger om mindre energianlæg herunder backup-generatorer (diesel) på landbrugsejendomme, der ud over at fungere som nødgeneratorer for landbrugsdriften også skulle levere systemydelser til el-nettet. Systemydelser er reserver, som Energinet køber for at sikre balance mellem forbrug og produktion og dermed en stabil elforsyning.

Generatorer til nødforsyning til egen drift kan etableres uden landzonetilladelse, da det er en del af landbrugserhvervet.

Forvaltningen vurderede, at generatorer, hvor der sælges systemydelser, er erhvervsvirksomhed og derfor kræver landzonetilladelse. Der kan kun gives tilladelse til erhverv, der er hjemmehørende i landzonen, hvorfor forvaltningen vurderede, at backup-generatorer med systemydelser bør henvises til erhvervsarealer i byzone.

Siden orienteringen af udvalget i september 2025 modtager forvaltningen i stigende omfang ansøgninger om både backup generatorer og enkeltstående batterier på landbrugsejendomme, som ansøger ønsker at anvende til nødstrøm og energioptimering for sin egen ejendom og derudover backup for elnettet via systemydelser. Backup-batterier er enkeltstående batterier, der placeres i tilknytning til landbrugsejendommens bebyggelse og adskiller sig dermed fra de (mindre) batterianlæg/BESS-anlæg, der udelukkende etableres med henblik på optimering af VE-anlæg eller til erhverv (systemydelser eller markedsbaseret køb/salg). Praksis for BESS-anlæg fastholdes som besluttet i september 2025.

Forvaltningen har hidtil behandlet enkeltstående batterier som generatorerne: hvis batteriet alene fungerer som nødstrømsanlæg og energioptimering for den enkelte ejendom, kræves der ikke landzonetilladelse, hvis batteriet opføres i tilknytning til ejendommens øvrige bebyggelse, hvorimod der kræves landzonetilladelse, hvis batteriet også leverer systemydelser. Batterier der leverer systemydelser, er derfor blevet henvist til erhvervsområder ligesom generatorerne.

Afgørelse fra Planklagenævnet

Planklagenævnet har den 3. juni 2026 truffet afgørelse i en sag om ansøgning om dieselgenerator på en landbrugsejendom, der udover at fungere som nødstrømsgenerator også leverer systemydelser ved midlertidig ubalance på elnettet. Afgørelsen er i bilag 1. Generatoren har et areal på 14,8 m² og skal ikke benyttes til almindeligt produktionsanlæg. Det fremgår, at generatoren er større, end det der er behov for på den pågældende landbrugsejendom. Kommunen meddelte derfor afslag på landzonetilladelse.

Planklagenævnet omgjorde kommunens afgørelse og meddelte landzonetilladelse til generatoren med et flertal på 6 mod 5.

I nævnets afgørelse blev der lagt vægt på, at generatoren var af begrænset størrelse, at den blev placeret direkte op ad en driftsbygning, at den vil være afskærmet af eksisterende bygninger og beplantning, og at generatoren ikke medfører øget trafik til ejendommen eller behov for ansættelse af personale til drift af generatoren. Det vurderes, at generatoren ikke medfører landskabelig påvirkning eller nabogener, og at der ikke er tale om et sårbart område, der kan blive påvirket af udledninger fra generatoren. Planklagenævnet vurderer, at selv om der modtages betaling for levering af systemydelser, er der ikke tale om etablering af et nyt ikke-primært erhverv i landzone.

Mindretallet lægger vægt på, at generatoren i højere grad anvendes som nødgenerator for det offentlige elnet, og ikke kun er nødgenerator for landbrugsejendommen. Mindretallet vurderer at der er tale om et ikke primært-erhverv, og at sådanne skal henvises til byzone. Mindretallet

vurdering flugter med Viborg Kommunes hidtidige praksis.

Klimahensyn

Når der er tale om dieselgeneratorer, vil der være en klimamæssig belastning, når der produceres strøm fra generatoren.

I planlovens formål indgår hensynet til at forebygge udledning af drivhusgasser (klimahensyn). Dette vurderes dog ikke alene at kunne bruges som begrundelse for et afslag. Varetagelse af klimahensyn kan ske gennem planlægning for vedvarende energianlæg og lignende men ikke gennem enkeltstående landzonetilladelser, da det ikke indgår som et af de hensyn, der skal varetages i landzoneadministrationen jf. vejledningen.

Miljømæssige hensyn kan inddrages i landzonesagsbehandlingen, hvis der er tale om forurening, støj osv. i forhold til omgivelserne.

Et afslag på generatorer kan derfor sandsynligvis ikke alene begrundes i, at de er klimabelastende.

Betydning for Viborg Kommunes praksis

Planklagenævnet har således – med et spinkelt flertal – truffet en afgørelse, der er i modstrid med forvaltningens nuværende praksis vedr. mindre generatorer i landzone.

Hvis udvalget ønsker at praksis tilpasses afgørelsen, vil forvaltningen fremadrettet behandle ansøgninger om mindre generatorer og batterier på enkeltejendomme i landzone på følgende måde:

Generatorer og batterier, der alene fungerer som nødstrømsanlæg for driften af landbrugsejendomme, kan fortsat etableres uden landzonetilladelse, da anlægget anses som nødvendigt for ejendommens drift. Det forudsættes, at anlægget placeres i tilknytning til eksisterende bygninger på ejendommen.

Generatorer og batterier, der fungerer som nødstrømsanlæg for landbrugsejendomme, og som desuden leverer systemydelser til elnettet ved ubalance på nettet, kræver landzonetilladelse. Forvaltningen vil vurdere, om der kan meddeles landzonetilladelse eller afslag ud fra en konkret vurdering på baggrund af placering, landskabelig påvirkning, nabogener, miljøhensyn mv.

Der kan således afhængig af ovennævnte tillades mindre generatorer og batterier, hvis størrelse overstiger landbrugsejendommens konkrete behov for nødstrøm. Forvaltningen kan ikke oplyse en maksimal størrelse for backup-generatorer og -batterier, som der kan forventes landzonetilladelse til. Forvaltningen vil løbende følge praksis på området fra Planklagenævnet.

Alternativt kan nuværende praksis fastholdes, hvor denne type anlæg med systemydelser

henvises til erhvervsområder i byzone.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Studietur for Klima-, Miljø- og Naturudvalget 2026

RESUME

Forvaltningen har udarbejdet et program for Klima-, Miljø- og Naturudvalgets studietur den 24.-25. september 2026.

INDSTILLING

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima-, Miljø- og Naturudvalget,

1. at udvalget godkender program og budget for udvalgets studietur.

BESLUTNING I KLIMA-, MILJØ- OG NATURUDVALGET (2026-2029) DEN 13-08-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget besluttede,

1. at program og budget for udvalgets studietur godkendes.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Klima-, Miljø- og Naturudvalget har fremsat ønske om et oplæg til en studietur til drøftelse på mødet den 4. juni 2026.

På mødet blev et indledende udkast til program for studieturen drøftet under "Meddelelser og Gensidig Orientering". Forvaltningen fremlagde forslag om en tur til Vejle, Kolding og Middelfart med fokus på energiplanlægning, Grøn Trepark og affaldshåndtering.

På baggrund af drøftelsen udtrykte udvalget ønske om at arbejde videre med forslaget. Der er derfor udarbejdet et program og et budget herfor.

Programmet for studieturen kan ses i bilag 1.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Studieturen afholdes den 24. til 25. september 2026.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Forslag til Klimaplan 2026 - 2050

RESUME

Som led i revision af kommunens klimaplan foreligger nu forslag til Klimaplan 2026-2050.

Klimaplanen fastsætter indsatsen for at reducere CO₂-udledningen fra kommunens geografi og blive en klimaneutral kommune i 2050.

Klimaplanen foreslås vedtaget og sendt i offentlig høring.

INDSTILLING

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at forslag til klimaplan 2026-2050 vedtages med henblik på offentlig høring i 8 uger,

BESLUTNING I KLIMA-, MILJØ- OG NATURUDVALGET (2026-2029) DEN 13-08-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at forslag til Klimaplan 2026-2050 vedtages med henblik på offentlig høring i 8 uger.
2. at der i forslaget til Klimaplan 2026-2050 skal indgå en målsætning i forhold til Klimahandleplan for kommunen som organisation, samt at det overordnede mål om klimaneutralitet ændres fra 2050 til 2045.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet vedtog i oktober 2022 en klimaplan for Viborg Kommune som geografi ([link til sag nr. 8 i byrådet den 12. oktober 2022](#)).

Klima- og Miljøudvalget besluttede i august 2025, at revision af klimaplanen skal ske efter metoden for kommunal klimaplanlægning (Cities Climate and Transition Framework – CCTF), men uden egentlig re-certificering ([link til sag nr. 5 i Klima- og Miljøudvalget den 12. august 2025](#)).

Klima-, Miljø- og Naturudvalget blev i februar 2026 orienteret om processen for revisionen med fokus på inddragelse af interessenter ([link til sag nr. 12 i Klima-, Miljø- og Naturudvalget den 5. februar 2026](#)).

Inddragelse og høring

Som forarbejde til udarbejdelsen af revisionsforslaget er der gennemført inddragelse og høring af interne fagmedarbejdere, eksterne virksomheder, fagpersoner, interessenter og aktører fra etablerede samarbejder samt borgere i kommunen.

Erhvervsliv, aktører fra etablerede samarbejder og partnerskaber, politikere samt interne og eksterne fagpersoner er inddraget i de relevante indsatsområder for at sikre, at planen er fagligt funderet samt koordineret med eksisterende planlægning.

Borgerne er blevet inddraget gennem besøg ved den lokale købmand i 14 byer i kommunen med det mobile aktivitetshus. Her har forvaltningen gennem dialog indsamlet viden om borgernes største udledningsområder, deres villighed til at ændre vaner og forslag til indsatser i klimaplanen. I fem af byerne er yderligere afholdt samtalecafeer med oplæg, dialog og indsamling af forslag til indsatser. Borgerne er også inddraget gennem spørgeskemaundersøgelse til et repræsentativ udsnit på ca. 3.000 borgerne i kommunen for at indsamle data om borgernes forbrug og idéer til konkrete klimaindsatser.

Høring og inddragelse er gennemført i overensstemmelse med retningslinjerne i CCTF.

Beskrivelse

Forslag til Klimaplan 2026-2050 ses i bilag 1 ([link til online version i DKplan](#)) og fastlægger vejen mod en klimaneutral kommune i 2050.

I revisionen udgår mål og indsatser, som er gennemført. Desuden indskrives nye indsatser og enkelte indsatser gøres mere ambitiøse. Ændringerne ved revisionen i forhold til den gældende klimaplan er oplistet og begrundede i notatet, som er i bilag 2.

Forslaget til den reviderede klimaplan tager udgangspunkt i det senest opgjorte klimaregnskab for 2024, hvilket der er redegjort for i baggrundsnotatet i bilag 3 med CO2e-opgørelse for kommunen som geografisk område (baseline). Den forventede effekt af mål og indsatser i den reviderede klimaplan er der redegjort for i baggrundsnotatet i bilag 4 med et business-as-usual-scenarie (BAU) og et tiltagsscenarie.

Antallet af indsatsområder reduceres og klimaplanens fokus skærpes til udelukkende at omhandle CO2-reduktioner i kommunens geografi. Mål og indsatser vedr. kommunens organisation samt klimatilpasning behandles derfor særskilt i selvstændige planer.

**FORSLAG TIL NYE
INDSATSOMRÅDER**

**INDSATSOMRÅDER I NUVÆRENDE
KLIMAPLAN**

Energi og varme	Energi
Mobilitet	Transport, mobilitet og byudvikling
Bolig, byggeri og byudvikling	Transport, mobilitet og byudvikling
Landbrug og arealanvendelse	Landbrug og natur
Forbrug og ressourcer	Uddannelse af børn, voksne og medarbejdere
	Fra affald til ressource
Erhverv	Grønt erhvervsliv
Fortsættes, men behandles særskilt	Viborg Kommune som organisation
Fortsættes, men behandles særskilt	Klimatilpasning

I revisionen er de væsentligste ændringer i forhold til den nuværende klimaplan:

- Bolig, byggeri og byudvikling er et nyt indsatsområde, og der indskrives derfor flere nye indsatser om renovering og bæredygtigt byggeri for boligejere.
- Målet om at 70 % af kommunens energiforbrug dækkes af vedvarende energi, øges til 80 %.
- Elforbrug til datacenteret ved Foulum indgår fremover i det samlede elforbrug i kommunen på årsbasis i målsætning om at kunne dække dette med el baseret på vedvarende energi på anlæg i kommunen.
- Mål om udvikling og placering af et eller flere Power to X-anlæg udgår.
- Nyt mål om, at biogasproduktion i kommunen på årsbasis mindst skal svare til gasforbruget i kommunen.
- Flere indsatser vedr. energi og varme udgår, da de er indarbejdet i energistrategien.
- Indsatser vedr. turisme og kultur samt grøn energiforsyning til virksomheder indskrives under "Erhverv".
- Mål for 60 % genanvendelse af alt husholdningsaffald produceret i Viborg Kommune, øges til 65 %.
- "Aftale om et Grønt Danmark" og et kommende tematillæg til kommuneplanen om det åbne land indskrives i indsatser om lavbundsprojekter og skovrejsning.
- Mål om 25 % el-personbiler ændres til at andelen af el-køretøjer skal være lige så stor som på landsplan.
- Nyt mål og indsatser om styrkelse af den kollektive trafik indskrives under "Mobilitet".

Det fremgår af den nuværende klimaplan, at klimaplanen skal revideres hvert fjerde år i

forbindelse med en ny byrådsperiode, og at revisionen ikke må gøre klimaplanen mindre ambitiøs end den tidligere plan.

Revisionen følger metoden for kommunal klimaplanlægning (Cities Climate and Transition Framework – CCTF), dog uden egentlig re-certificering. Dermed indgår brug af kommunens beføjelser og handlemuligheder samt rimelig og retfærdig fordeling af byrder og gevinster som grundvilkår for indsatserne i planen.

Forvaltningen vurderer, at klimaplanen ikke er omfattet af miljøvurderingslovens krav om screening eller miljøvurdering. Det begrundes med, at klimaplanen i sin overordnede detaljeringsgrad ikke fastlægger rammer for fremtidige anlægstilladelser, der er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1 og 2 eller i øvrigt vurderes at få væsentlig indvirkning på miljøet.

Desuden medfører klimaplanen ikke væsentlig påvirkning af et udpeget internationalt naturbeskyttelsesområde. Klimaplanen beskriver kun indsatser, som senere kan udløse behov for fastlæggelse af rammer for anlægstilladelser. Såfremt disse senere rammer for anlægstilladelser er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1 og 2, vil disse blive vurderet, når projekterne kan konkretiseres.

Forvaltningen foreslår, at forslaget til klimaplanen sendes i offentlig høring, og at høringssvar forelægges til politisk behandling i forbindelse med en endelig vedtagelse af Klimaplan 2026 - 2050.

Alternativer

Da den nuværende klimaplan blev udarbejdet, blev der taget udgangspunkt i det nationalpolitiske mål om 70 % CO₂-reduktion i 2030 ift. 1990. I en kommunal klimaopgørelse beror tilbageskrivningen til 1990 i praksis på antagelser frem for reelle klimadata, da der først fra 2018 er der tilgængelige reelle klimadata.

For at sikre et mere aktuelt og nærværende klimamål, kan det overordnede mål opdateres fra:

- 70 % reduktion af drivhusgasudledningerne i 2030 i forhold til 1990 (svarende til en CO₂-udledning på ca. 591.000 ton i 2030)

til:

- 50 % reduktion af drivhusgasudledningerne i 2030 i forhold til 2020 (svarende til en CO₂-udledning på ca. 533.000 ton i 2030).

Det alternative mål vil være på nogenlunde samme ambitionsniveau, dog med en mindre stramning ift. CO₂-udledningen i 2030. Grafisk opstilling af forslag til opdatering af målsætning fremgår af graf 1 og 2 bagerst i bilag 2.

Tidsperspektiv

2026	
September-oktober	Offentlig høring om forslag til revideret klimaplan.
November	Forvaltningen behandler indkomne høringssvar.
2027	
Januar	Endelig vedtagelse af revideret klimaplan i Klima-, Miljø-, og Naturudvalget og byrådet
Februar og frem	Kommunikation og implementering af klimaplanen

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Temadrøftelse: Vandløb

RESUME

Klima-, Miljø- og Naturudvalget drøfter vandløb som tema på baggrund af oplæg fra forvaltningen.

INDSTILLING

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget drøfter oplæg fra forvaltningen.

BESLUTNING I KLIMA-, MILJØ- OG NATURUDVALGET (2026-2029) DEN 13-08-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget drøftede oplæg fra forvaltningen.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Viborg Kommunes arbejde med vandløbene i kommunens område er omfattende i disse år, bl.a. set i lyset af:

- Viborg Kommunes myndighedsopgave, f.eks. ift. vandløbsregulativer
- Viborg Kommunes opgaver i henhold til vandrammedirektivet
- Omlægningsplanernes ændringer af anvendelsen af lavbundsarealerne i Viborg Kommune, herunder i ådalenes vandløb

På udvalgsrådet vil forvaltningen give et oplæg om vandløb som tema.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Temadrøftelse: Aftale om et Grønt Danmark

RESUME

Klima-, Miljø- og Naturudvalget drøfter status for implementering af "Aftale om et Grønt Danmark" på baggrund af oplæg fra forvaltningen.

INDSTILLING

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget drøfter oplæg fra forvaltningen.

BESLUTNING I KLIMA-, MILJØ- OG NATURUDVALGET (2026-2029) DEN 13-08-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget drøftede oplæg fra forvaltningen.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) samt Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre har den 18. november 2024 indgået en bred politisk rammeaftale om implementering af regeringens "Aftale om et Grønt Danmark", som regeringen indgik med Den Grønne Trepert den 24. juni 2024. Den Grønne Trepert bestod af repræsentanter fra Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening, Fødevareforbundet NNF, Dansk Metal, Dansk Industri og Kommunernes Landsforening.

Status og nyt vedrørende implementering af aftalen vil blive gennemgået på udvalgsmødet.

KL har primo 2026 udsendt materiale til kommunerne om opgaverne i forbindelse med "Aftale om et Grønt Danmark". I bilag 1 er brev til politikere og kommune om opgavens indhold, i bilag 2 er notat om opgaverne for kommunerne i 2026.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Jagt i kommunale skove

RESUME

Viborg Kommune udlejer i dag jagt på flere kommunale arealer, både via udbud og til foreninger samt i samarbejde med Viborg Jægerråd.

Det vurderes, at der er behov for en principiel drøftelse af den fremtidige forvaltning af jagt på kommunale arealer. Det foreslås derfor, at sagen forelægges Det Grønne Råd til indledende drøftelse.

INDSTILLING

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima-, Miljø- og Naturudvalget,

1. at sagen behandles af Det Grønne Råd med henblik på drøftelse og anbefalinger til den fremtidige jagtudlejning på kommunale arealer i Viborg Kommune.

BESLUTNING I KLIMA-, MILJØ- OG NATURUDVALGET (2026-2029) DEN 13-08-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget besluttede,

1. at sagen behandles af Det Grønne Råd med henblik på drøftelse og anbefalinger til den fremtidige jagtudlejning på kommunale arealer i Viborg Kommune.

Sagsfremstilling

Historik

Viborg Kommune har gennem en årrække udlejet jagt på kommunale arealer. Udlejningen er sket via udbud samt til foreninger.

Aktuelt omfatter jagtudlejningen:

- Kragssø (nyjægerjagter)
- Støttrup og Fastruplund (udlejer via udbud til foreninger)
- Bak Royal (udlejet via udbud til privat person)

Derudover udføres jagter i samarbejde med Viborg Jægerråd i Undallslund Skov, Neckelmanns Plantage, Skrikes Plantage og Bruunshåb Skovene.

Jagtudlejningen har historisk bidraget med en indtægt til kommunen.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Jagt er i dag ikke en driftsmæssig nødvendighed i forhold til skovdrift eller naturpleje på kommunens arealer, men skal primært ses som en rekreativ anvendelse.

Der er derfor behov for en bredere og principiel drøftelse af, hvordan kommunen fremadrettet ønsker at forvalte jagt på egne arealer. Dette omfatter blandt andet følgende overvejelser:

- Ønskes fortsat jagt på kommunale arealer
- Hvad er det primære formålet med jagtudlejningen (økonomi, rekreation, naturhensyn)
- Valg af udlejningsmodel, herunder krav til jagtudøvelse samt foreningsbaseret udlejning i modsætning til udbud
- Hensynet til lokale foreningers muligheder, herunder deres konkurrenceevne i forbindelse med eventuelle udbud

Det Grønne Råd er et relevant forum for en indledende drøftelse af en beslutning om den fremtidige jagtudlejning i Viborg Kommune. Rådet repræsenterer en bred vifte af interesser inden for natur, rekreation og friluftsliv og kan bidrage med perspektiver til den videre politiske behandling.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Jagtudlejning har de seneste 2 år genereret en årlig indtægt på godt 91.000 kr. til Viborg Kommune.

Den fremtidige økonomi vil afhænge af valg af model, herunder i hvilken grad eventuel udlejning sker via udbud eller til foreninger.

Juridiske og planmæssige forhold

Udlejning af jagttrettigheder skal ske i overensstemmelse med gældende lovgivning, herunder regler for udbud og forvaltning af kommunale aktiver.

Der vurderes ikke at være planmæssige forhold, der i sig selv hindrer fortsat jagtudlejning.

Temadrøftelse: Nedrivninger samt håndtering af byggeaffald.

RESUME

Klima- og Miljøudvalget orienteres om og drøfter forvaltningens arbejde med nedrivningstilladelser og den efterfølgende håndtering af bygningsaffald.

INDSTILLING

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget drøfter oplæg fra forvaltningen.

BESLUTNING I KLIMA-, MILJØ- OG NATURUDVALGET (2026-2029) DEN 13-08-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget drøftede oplæg fra forvaltningen.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Forvaltningen vil i oplæg gennemgå processer og sagstrin ifm. nedrivningstilladelser og den efterfølgende håndtering af det producerede affald.

Foruden ansøgning om nedrivningstilladelse skal ansøger anmelde det affald, der produceres i forbindelse med nedrivningen, så kommunen kan tilse, at affaldet sorteres og håndteres korrekt.

Ved større nedrivningssager skal ansøgning om nedrivningstilladelse desuden ledsages af en nedrivningsplan for at sikre maksimal genanvendelse og korrekt håndtering af miljøfarlige stoffer.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Klage over påbud om at sikre tilfredsstillende drikkevandskvalitet på Randrup Bys Vandværk

RESUME

Randrup Bys Vandværk har klaget om et påbud om at sikre tilfredsstillende drikkevandskvalitet.

Klima-, Miljø-, og Naturudvalget orienteres om afgørelsen og klagen. Udvalget skal derudover tage stilling til de bemærkninger, der skal videresendes til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

INDSTILLING

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima-, Miljø- og Naturudvalget,

1. at klagen tages til efterretning
2. at forvaltningens bemærkninger til klagen godkendes og videresendes til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

BESLUTNING I KLIMA-, MILJØ- OG NATURUDVALGET (2026-2029) DEN 13-08-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget besluttede,

1. at klagen tages til efterretning
2. at forvaltningens bemærkninger til klagen godkendes og videresendes til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Vandværket er forud for påbuddet blevet varslet om påbuddet. Viborg Kommune har ikke modtaget bemærkninger i forbindelse med varslingen.

Beskrivelse

Randrup Bys Vandværk er et mindre alment vandværk, der forsyner 16 ejendomme.

Vandværket har siden 2021 jævnligt overskredet drikkevandsbekendtgørelsens kravværdier for bakterier. Der har f.eks. fra oktober 2024 til marts 2025 været udstedt kogeanbefaling til vandværkets forbrugere pga. bakteriologiske fund i drikkevandet.

I forbindelse med kommunens seneste tekniske tilsyn på vandværket i december 2025 blev der konstateret væsentlige fejl og mangler i flere dele af anlægget bl.a. i rentvandstanke/højdebeholderen. Vandværket blev derfor påbudt skærpet drikkevandskontrol, hvor der skulle tages en ny prøve hver anden uge.

I marts 2026 viste en drikkevandsanalyse coliforme bakterier i mængder, der vurderes sundhedsfarlige af Styrelsen for Patientsikkerhed. Der er derfor sendt kogeanbefaling til vandværkets forbrugere, hvilket stadig er gældende på nuværende tidspunkt. I april 2026 påbyder Viborg Kommune derfor vandværket at sikre en tilfredsstillende drikkevandskvalitet. Dette påbud kan muligvis opfyldes ved at udføre udbedrende tiltag på vandværket i begrænset omfang. Alternativet kan påbuddet opfyldes ved tilslutning til Vinkel Bys Vandværk. Påbuddet findes i bilag 1.

Vandværket har klaget påbuddet. Klagen findes i bilag 2.

Vandværket klager på baggrund af følgende:

- 1) at det er en retlig mangel, at påbuddet ikke omfatter de økonomiske konsekvenser for tilslutning til andet vandværk.
- 2) at påbuddet tvinger vandværket til at blive overtaget af Vinkel Bys Vandværk, hvilket de ser som en dyr løsning. De har også udtrykt mistanke om, at Vinkel Bys Vandværk har en dårlig økonomi.

Forvaltningens bemærkninger til klagen (videresendes til Miljø- og Fødevarerklagenævnet)

Det vurderes ikke, at der er tale om en retlig mangel, at økonomiske konsekvenser ved overtagelse af vandværket, da der ikke stilles krav til dette til påbud givet efter § 62 stk. 1 i vandforsyningsloven.

Det vurderes ikke, at påbuddet tvinger vandværket til at blive overtaget af Vinkel Bys Vandværk, da påbuddet eksplicit beskriver, at det også kan efterkommes ved udbedrende tiltag på vandværket. Det vurderes heller ikke, at der er nogen grund til at tro, at Vinkel Bys Vandværk har dårlig økonomi. Vandværkets takster er senest godkendt af kommunen primo 2026.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Etablering af bynær og grundvandsbeskyttende fredskov ved Bjerringbro (bevillingssag)

RESUME

Naturstyrelsen, Grundfos, Bjerringbro Fællesvandværk og Viborg Kommune indgik i 2022 en aftale om rejsning og finansiering af i alt ca. 100 ha fredskov til sikring af grundvandsressursen i Bjerringbro-området. Skovrejsningen vil også binde CO₂ og bidrage til målsætningen om at reducere kommunens samlede CO₂-udledning. Derudover vil projektet bidrage til Den Grønne Treparts målsætninger om skovrejsning, arealomlægning og drikkevandsbeskyttelse.

Ifølge samarbejdsaftalen skal Viborg Kommune årligt bidrage med 300.000 kr. i en 10-årig periode (2022-2031).

Perioden 2022-2025 blev dækket af en anlægsudgiftsbevilling på 1.200.000 kr.

Der fremlægges et forslag om en tillægsbevilling til tidligere bevilling på 1.800.000 kr. for perioden 2026-2031.

INDSTILLING

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at anlægsudgiftsbevillingen til konto "Grundvandsskoven ved Bjerringbro" forhøjes med 1.800.000 kr. med rådighedsbeløb på 300.000 kr. pr. år i årene 2026 til 2031,
2. at udgiften på 300.000 kr. pr. år i årene 2026 til 2031 finansieres af det rådighedsbeløb, som er optaget på investeringsoversigten for 2026 til 2031.

BESLUTNING I KLIMA-, MILJØ- OG NATURUDVALGET (2026-2029) DEN 13-08-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at anlægsudgiftsbevillingen til konto "Grundvandsskoven ved Bjerringbro" forhøjes med 1.800.000 kr. med rådighedsbeløb på 300.000 kr. pr. år i årene 2026 til 2031,
2. at udgiften på 300.000 kr. pr. år i årene 2026 til 2031 finansieres af det rådighedsbeløb, som er optaget på investeringsoversigten for 2026 til 2031.

Jakob Svendsen (Æ) stemte imod beslutningen, idet han vurderer, at der ikke er problemer med nitrat i området.

Steffen Drejer (C) deltog ikke i Klima-, Miljø- og Naturudvalgets behandling af sagen.

Sagsfremstilling

Historik

Den 4. november 2019 vedtog byrådet "Budgetforslag 2020-23" ([link til sag nr. 2 i byrådet den 4. november 2019](#)).

Den 26. marts 2020 ([link til sag nr. 12 i Klima- og Miljøudvalget den 26. marts 2020](#)), besluttede Klima- og Miljøudvalget, at "Pulje til beskyttelse af drikkevand og udvikling af rekreative muligheder" bl.a. anvendes til "Støtte til beplantning/skovrejsning i drikkevandsindsatsområder".

Den 10. november 2021 ([link til sag nr. 7 i byrådet den 10. november 2021](#)) besluttede byrådet at godkende samarbejdsaftalen give en anlægsudgiftsbevilling på 1.200.000 kr. med rådighedsbeløb på 300.000 kr. i 2022 og hvert af overslagsårene 2023, 2024 og 2025.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Nordøst for Bjerringbro ligger en af kommunes vigtige grundvandsressourcer, som forsyner Bjerringbro Fællesvandværk med ca. 700.000 m³/år vand. Området er i dag domineret af landbrugsdrift med en høj kvælstofbelastning. Grundvandsmagasinet er sårbart og er derfor udpeget af Miljøstyrelsen som indsatsområde mht. nitrat.

Bjerringbro Fællesvandværk er kommunens næststørste vandværk og en central vandforsyning, som i fremtiden naturligt vil kunne forsyne en række mindre vandværker i Bjerringbro-området.

På den baggrund ønsker Bjerringbro Fællesvandværk at fremtidssikre den sårbare del af sit indvindingsopland ved etablering af ca. 100 ha fredskov i området og har derfor i 2021 indgået en samarbejdsaftale med Naturstyrelsen, Grundfos og Viborg Kommune. Skovrejsningen vil, foruden grundvandsbeskyttelse, også binde CO₂ og bidrage til målsætningen om at reducere kommunens samlede CO₂-udledning. Derudover vil projektet også bidrage til Den Grønne Treparts målsætninger om skovrejsning, arealomlægning og drikkevandsbeskyttelse.

Projektområdet fremgår af bilag 1.

Samarbejdsaftalen fremgår af bilag 2.

Skovrejsningsprojektet gennemføres ved, at Naturstyrelsen erhverver jord/ejendomme inden

for projektområdet, når det er muligt. Arealerne indrettes og drives som fredskovspligtige arealer. Målet er at skabe et arealmæssigt sammenhængende natur- og skovområde for områdets beboere bestående af både skov og lysåben natur.

Skovrejsningen gennemføres over en årrække, når ejendomme kommer til salg i projektområdet.

Naturstyrelsen har udarbejdet et notat vedrørende status på projektets fremdrift. Notatet fremgår af bilag 3.

Drikkevandsindsatsplanen

Det beskrevne projekt er i overensstemmelse med den vedtagne drikkevandsindsatsplan for området.

Det kan tilføjes, at vandforsyningslovens § 26 giver adgang til at ekspropriere ejendomme for at beskytte drikkevandsinteresser. Viborg Kommune har dog på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at ekspropriere ejendomme inden for projektområdet, da indsatsplanens grænser for, hvornår en indsats skal igangsættes, endnu ikke er overskredet ved Bjerringbro Fællesvandværk.

Finansiering

Projektet finansieres af Naturstyrelsen, Grundfos, Bjerringbro Fællesvandværk og Viborg Kommune med følgende fordeling: 40%, 20%, 20% og 20%. Den samlede beløbsramme er i alt 15 mio. kr.

Der er for Viborg Kommunes vedkommende tale om en samlet beløbsramme på 3.000.000 kr. fordelt på en bevilling på 1.200.000 kr. med rådighedsbeløb på 300.000 kr. i årene 2022 til 2025 samt denne tillægsbevilling på 1.800.000 kr. med rådighedsbeløb på 300.000 kr. i årene 2026 til 2031.

Bjerringbro Fællesvandværk, Grundfos og Viborg Kommunes bidrag opspares på en konto hos Naturstyrelsen. Efterhånden som det bliver muligt at erhverve ejendomme inden for projektområdet, vil midlerne løbende blive forbrugt.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Projektet er i første omgang berammet til at forløbe over 10 år (2022-2031), men kan

forlænges, hvis der er behov herfor, og samarbejdspartnerne bliver enige om dette.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Hvis det ikke er muligt at opkøbe ejendomme inden for projektområdet, vil midler indbetalt til projektet blive tilbagebetalt til parterne.

Juridiske og planmæssige forhold

Aftalen løber i 10 år, eller indtil parterne er enige om, at formålet med aftalen er udtømt. Projektområde, tidsplan mv. genforhandles efter behov, dog ikke oftere end hvert femte år.

Særligt i forhold til projektområdets nordlige afgrænsning nær Hjorthede skal det nævnes, at etablering af fredskov afkaster en skovbyggelinje på 300 meter, hvor der som udgangspunkt ikke må placeres ny bebyggelse.

Sammenhængsmodel - prioritering af målsætninger

RESUME

Efter byrådets godkendelse af den nye Sammenhængsmodels vision, pejlemærker og målsætninger skal udvalget drøfte prioritering af målsætninger, som udvalget vil arbejde videre med for at understøtte Sammenhængsmodellen.

INDSTILLING

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår,

1. at Klima-, Miljø- og Naturudvalget drøfter, hvilke af de ti målsætninger man særligt vil prioritere i sit videre arbejde, og
2. at udvalget drøfter hvilke øvrige fagudvalg, der er relevante at samarbejde med om disse målsætninger.

BESLUTNING I KLIMA-, MILJØ- OG NATURUDVALGET (2026-2029) DEN 13-08-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget drøftede de ti målsætninger i Sammenhængsmodellen, og udvalget besluttede at prioritere følgende mål med angivelse af udvalg, som Klima-, Miljø- og Naturudvalget ønsker at samarbejde med om de enkelte mål:

Mål nr. 1: Danmarks bedste erhvervskommune i et samarbejde med Økonomi- og Erhvervsudvalget samt Teknisk Udvalg.

Mål nr. 7: Forbedret sundhed og trivsel for alle borgere i et samarbejde med Social- og Sundhedsudvalget, Ældre- og Aktivitetsudvalget samt Børne- og Ungdomsudvalget.

Mål nr. 9: Mere levende og bæredygtige landdistrikter i et samarbejde med Landdistriktsudvalget.

Mål nr. 10: Mere natur samt grøn omstilling og bæredygtig vækst med lokalt ejerskab i et samarbejde med Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Sagsfremstilling

Historik

Efter drøftelser på byrådets seminar den 22.-23. januar 2026, på plankonferencen den 13.-14. april 2026 og i fagudvalgene i maj, godkendte byrådet på mødet den 27. maj 2026 Sammenhængsmodellens vision, pejlemærker og målsætninger ([link til sag nr. 21 i byrådet](#))

den 27. maj 2026).

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Sammenhængsmodellen indeholder i alt ti målsætninger, jf. bilag nr. 1.

På denne baggrund drøfter udvalget, hvilke målsætninger man i særlig grad ønsker at prioritere i udvalgets videre arbejde med Sammenhængsmodellen. Herudover drøftes hvilke andre fagudvalg, som det vil være relevant at samarbejde med for at sikre en målopfyldelse, herunder på hvilken måde dette kan ske.

Sideløbende med dette pågår der et arbejde med at fastsætte indikatorer for de enkelte målsætninger. Dette præsenteres for byrådet senest på mødet den 7. oktober 2026. Samtidig arbejder direktionen med de ledelsesmæssige værktøjer, der kan være med til at understøtte sammenhængsmodellen og den generelle målopfyldelse. Endelig har Hoved-MED en temadrøftelse om Sammenhængsmodellen på mødet den 28. september 2026.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Efter de enkelte fagudvalgs drøftelser samler forvaltningen op på prioriteringerne af målsætninger.

Byrådet præsenteres den 7. oktober 2026 for udvalgenes prioriteringer af målsætninger og drøfter eventuelle samarbejder på tværs af udvalgene.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Forslag til politisk mødeplan 2027 for Klima-, Miljø- og Naturudvalget

RESUME

Der lægges op til en godkendelse af Klima-, Miljø- og Naturudvalgets mødeplan for 2027 samt stillingtagen til 3 temamøder foreslået af forvaltningen.

INDSTILLING

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at forslag til mødeplan 2027 godkendes, for så vidt angår Klima-, Miljø- og Naturudvalgets møder,
2. at mødernes starttidspunkt kl. 8.30 godkendes, og
3. at udvalget tager stilling til de foreslåede datoer for temamøder.

BESLUTNING I KLIMA-, MILJØ- OG NATURUDVALGET (2026-2029) DEN 13-08-2026

Klima-, Natur- og Miljøudvalget besluttede,

1. at forslag til mødeplan 2027 godkendes, for så vidt angår Klima-, Miljø- og Naturudvalgets møder,
2. at mødernes starttidspunkt kl. 8.30 godkendes, og
3. at de foreslåede datoer for temamøder godkendes.

Udvalgsmødet den 28. januar 2027 overvejes flyttet til et andet tidspunkt.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Der er udarbejdet et forslag til mødeplan 2027 for byrådet, Økonomi- og Erhvervsudvalget og de stående udvalg. Forslaget kan ses i bilag 1.

Byrådet vedtog forslaget på sit møde den 24. juni 2026 ([link til sag nr. 20 i byrådet den 24. juni 2026](#)).

Det bemærkes, at det er udvalgene selv, der fastsætter deres respektive mødeplan.

Mødeplanen lægger op til, at der ikke afholdes møder i juli måned samt uge 7 og 42 (skolernes vinter- og efterårsferie).

Ud over de ordinære møder indeholder planen også byrådets temadage, byrådets plan- og budgetkonferencer, Kommunalpolitisk Topmøde mm.

Af mødeplanen fremgår følgende mødedatoer med starttidspunkt kl. 8.30 for Klima- og Miljøudvalget i 2027:

Torsdag den 7. januar
Torsdag den 28. januar
Torsdag den 25. februar
Torsdag den 1. april
Torsdag den 29. april
Torsdag den 3. juni
Torsdag den 12. august
Torsdag den 23. september
Torsdag den 28. oktober
Torsdag den 25. november

Derudover foreslås 3 temamøder:

Mandag den 22. marts kl. 8-17
Mandag den 31. maj kl. 8-17
Mandag den 20. september kl. 8-17

Øvrige møder:

29.-30. april: KL's Klima & Miljø Topmøde 2027

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Endelig oversigt over møderne i 2027 i byrådet, Økonomi- og Erhvervsudvalget og de stående udvalg vil blive offentliggjort, når udvalgene har godkendt deres mødeplan for 2027. Dette sker

forventeligt på udvalgenes møder i august måned.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Mødeliste for Klima-, Miljø- og Naturudvalget 2026

RESUME

I henhold til de af byrådet vedtagne retningslinjer for de grundlæggende vederlag og andre godtgørelser til medlemmer af Viborg Byråd - herunder reglerne for tabt arbejdsfortjeneste – skal byrådet og udvalgene godkende aktiviteter, inden disse kan danne grundlag for udbetalinger. En opdateret mødeliste bliver derfor forelagt udvalget på alle møder.

INDSTILLING

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår,

1. at Klima-, Miljø- og Naturudvalget tager stilling til mødeliste 2026.

BESLUTNING I KLIMA-, MILJØ- OG NATURUDVALGET (2026-2029) DEN 13-08-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget godkendte mødelisten.

Møde vedr. vejføring den 19. august 2026 samt møde vedr. Grøn Trepark den 28. august 2026 i Middelfart tilføjes mødelisten.

Sagsfremstilling

Byrådet vedtog på sit møde den 17. december 2014 ([link til sag nr. 6 i byrådet den 17. december 2014](#)) et samlet sæt retningslinjer for de grundlæggende vederlag og andre godtgørelser til medlemmer af Viborg Byråd, herunder reglerne for tabt arbejdsfortjeneste.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Mødelisten (bilag 1) fungerer som en kombination af et overblik over medlemmernes mødeaktiviteter og et styringsværktøj i forhold til protokollerede beslutninger omkring konkrete aktiviteter i forhold til tabt arbejdsfortjeneste (litra f).

Hvis Klima-, Miljø- og Naturudvalget godkender den reviderede mødeliste, godkendes dermed også eventuelle aktiviteter i forhold til udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste efter litra f.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

For konkrete aktiviteter, der hører hjemme under Styrelseslovens § 16, stk. 1, litra f (Andre hverv efter anmodning fra byrådet eller dets udvalg) forudsætter retningslinjerne, at der tilvejebringes en protokolleret beslutning fra enten byråd eller udvalg som betingelse for, at der lovligt kan udbetales erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Meddelelser og gensidig orientering, herunder orientering ved formanden dels om afholdte møder m.m. siden sidste udvalgmøde, dels om planlagte møder

RESUME

Intet.

INDSTILLING

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget tager orienteringen og meddelelserne til efterretning.

BESLUTNING I KLIMA-, MILJØ- OG NATURUDVALGET (2026-2029) DEN 13-08-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget tog meddelelserne og orienteringerne til efterretning.

Sagsfremstilling

Orientering fra formanden, Lars Mogensen (I)

Intet.

Orientering fra udvalget

Intet.

Orientering fra direktøren

- Orientering om Grøn Pulje 2023-projekter
15 af de i alt 23 projekter er fuldt afsluttede. De resterende projekter er i proces, dog med en enkelt på pause grundet manglende tilbagemelding fra Forsvaret. Cykelsti-projektet mangler fortsat yderligere finansiering for at kunne realiseres (se bilag 1).
- Tidslinje og proces, Energipark Tjele
- Afgørelse fra Planklagenævnet om ophævelse af tilladelse til legeplads i Vammen -
Afgørelse | Planklagenævnet

Underskriftsark

Sagsfremstilling

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive elektronisk i Prepare ved at trykke på "Godkend".